

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XXXVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

Saxoniae
Saxoniae
 Secta tum inualuit Beguinarum & Suestrionum, per-
 tinax hominum genus: Sed ardebant hominum studia
 improbam euertere colluuiem: proditi ubique, perii-
 naces perierunt igne consumpti: multi autem peni-
 tentiam amplexi, ad vitam seruabantur. Per qua etiam
 tempora Karolus Imperator, antè sibi notam, cum exer-
 citu introiuit Italiam. Sub patre enim Iohanne rege Bo-
 hemia, qui sui quoque patris Henrici coepa prosequen-
 batur, Karolus militauit in prouincia: posteaquam auus
 eius Henricus interemptus, non reliquit Gibellinis de-
 fensorem: Quam sectam prosequutus Iohannes rex, fi-
 lium Karolum sub se copias ducentem, diu in Italia ver-
 sari iussit: Nunc autem maximo ad septuaginta millia
 exercitu conscripto, Mediolanum, iam eius imperio re-
 bellem urbem, constituit humiliare. Increuerat enim
 dominatus Vicecomitum sub Ludouico Bauaro, in eum
 modum, vt iam, cõtemptis omnibus, nemini pareret. Au-
 xit summus pontifex Imperatoris copias, vt rebellionem
 pertinacissimæ urbis molliret. Sed tantus exercitus per-
 aestum siti laborabat, magis foris, quàm obfesi intus.
 Imperator verò, vtcunquè res peracta est, exercitum
 suum sine fructu reduxit, ecclesie copias passus ire quò
 vellent.

CAPVT XXXVI.

Magnus dux de Brunswico, Magni filius, cum de
 consilio maiorum in terra, etiam ad ducatum
 Luneburgensem administrandum vocaretur: viuebat
 adhuc pater, qui ad vtrunque ducatum suo iure perue-
 nit: sed filium tum in Luneburgensem deuocatum, ire
 permisit. Venit animosus iuuenis & circūspexit, si qua il-
 li gradis belli gloria mōstraretur. Initia eius fuerūt opti-
 ma, & ad eò cunctis pbabilia, vt nemo desideraret aliam
 nouiss-

nouissimi & Wilhelmi ducis posteritatem : nemo etiã Ludouicum eius fratrem, qui gener esset & Wilhelmi memorati, requireret, iam morte absumptum : cuius relictam dedere coniugem Ottoni de Scoxenborg comiti, quæ Magno fuit exitij causa : quod suo loco dicemus. Sed paulatim insolentia eius creuit, vt cogerentur de alio principe proceres ac incola terra cogitare. Interim pater eius, audita insolentia filij, multis literis, pluribus etiam nuncijs, eum commonuit, vt ad sanam mentem rediret : nec profuit. Ad extremum minis eum voluit exterreri, fure, vt aiunt, semper ad manum habito : vt quocunque filium in aperto campo obuium haberet, militariter superatum, in proximam arborẽ appenderet. Filius, quod esset manu promptus, & ad omnia pericula interritus, eas patris minas risu fertur excepisse, catenam argenteam in collo semper præferens : vt pater omninò iugulare filium constituens, non subere ad se iugulandum, sed argenteo vteretur : vnde ductum est illi cognomen, vt dux Catenatus diceretur. Albertum ducem Magnopolensem idem Magnus in bellum concitauit, de finibus ditionum cum illo altercantem : initia, vt solet, de iurgio, sed inde bellum enascitur. Vtrique arma parant in inuicem. Concurrent, & manibus consertis, fortissimè praliatur. Diu anceps volitauit victoria. Tandem ad Alberti ducis signa volauit. Nam de exercitu Magni sexcentos cepit viros militaris generis, multos in illis, quibus postea laudandis, sex millia marcharum argenti expendere debuit. Eam mutuo à ciuibus Luneburgi pecuniam accipere voluit : & cum vel non posset, vel non expediebat hoc fieri, indignatus oppido, malè minatur. Effectum est autem apud Imperatorem Karolum, vt mandaret militaribus, vrbibus, & oppidis terræ Luneburgensis,

vt omisso Magno, parerent Alberto & Wentzlai Saxonia ducis filio, & Wilhelmi nouissimi ducis Luneburgensis ex filia nepoti: qui receptus in prouinciam, ab omnibus merito attollitur honore. Magnus autem eiectus, & arma se vindicare, & nihilominus apud Imperatorem iure experiri contenderat. Albertus sua arma obiecit, repellens insultantem: & in iudicio Casareo contra se sententiam Magnus reportauit, declarantē nullo iure Magnum ad ducatum Luneburgensem, sed occupatorem fuisse: Qua de re perpetuum illi in iudicio silentium indicitur.

CAPVT XXXVII.

Memorabilem per haec tempora memorant amales rem, silentio non transeundam: ceterum si des sit apud authores. Karolus Imperator bellum tum gerebat in Philippum Austria ducem: Comparat quisq; vires in hostem: agmina educuntur in inuicem ad congressum de proximo. Vidit Imperator longē hostem superare multitudine suas copias: & idēd cui viribus par non erat, ingenio illum superare cōtendit. Euocari clam iubet per amicos tres hostilium duces copiarum: & magno ere expromisso cum illis agit, vt duci suo timorem incutiant, hortenturq; ad fugam: Dolus an virtus quis in hoste requirit? Illi operas pollicentur. Ad dominum suum reuersi, referunt, speculatum abisse copias hostiles, & pro comperto habere, Imperatoris exercitum triplo esse suo maiorem, certam omnibus esse perniciē, nisi fuga in tempore sibi consulant: nunc illum, quid faciat, secum constituere. Quando, inquit, in sola fuga, vt asseritis, praesidium est, consulamus saluti, expectantes viderendae idonea magis tempora: non est indecorum nobis, cecisse maiori nostro. Ergo collectis armis noctu Phi-

lippi